قرائت آیه انذار در کلام امام رضا (ع)

به کلمات مرحوم آسید جواد عاملی مشغول بودیم. امروز به مناسبت میلاد امام رضا علیه‌السلام قرار شد به تناسب همین بحث خودمان، آن روایاتی که مربوط به حضرت است یا از حضرت نقل شده را مرور بکنیم. نمیدانم نگاه کردید یا نه؛ در فدکیه یک صفحه به نام قرائات قرآن کریم در روایات حضرت امام رضا علیه‌السلام ایجاد کرده‌ام. پنج آیه را من پیدا کردم. ممکن است شما تفحص بیشتری بکنید و روایات بیشتری پیدا کنید. اگر هم پیدا کردید ذیل همین صفحه تذکر بدهید و آنجا ارسال کنید تا ما هم استفاده کنیم. فعلاً این پنج روایت را پیدا کردیم. هر پنج تا هم لطافت خاص خودش را دارد. بنا‌ء بر تفصیل هم نیست. امروز فقط تیمن و تبرک به روایات مربوط به حضرت و آن چه که به بحث ما مربوط است، میباشد.

اولین آیه مربوط به آیه سوم الدثار، آیه الانذار است؛«و أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ[1]»؛ حضرت دعوت کردند و معروف است. روزی که اولین دعوت حضرت بود. سایر منابع این روایت خیلی مفصل است. حالا من از عیون اخبار رضا میخوانم. بعد هم ذیل آن دو نکته عرض میکنم؛ در مورد یک مناظره مفصلی است که در مجلس مامون بود. علماء اهلسنت هم بودند.

> فَقَالَتِ الْعُلَمَاءُ فَأَخْبِرْنَا هَلْ فَسَّرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ الِاصْطِفَاءَ فِي الْكِتَابِ فَقَالَ الرِّضَا ع فَسَّرَ الِاصْطِفَاءَ فِي الظَّاهِرِ وَ الْبَاطِنِ فِي اثْنَيْ عَشَرَ مَوْطِناً وَ مَوْضِعاً فَأَوَّلُ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ وَ رَهْطَكَ الْمُخْلَصِينَ هَكَذَا فِي قِرَاءَةِ أُبَيِّ بْنِ كَعْبٍ وَ هِيَ ثَابِتَةٌ فِي مُصْحَفِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ وَ هَذِهِ مَنْزِلَةٌ رَفِيعَةٌ وَ فَضْلٌ عَظِيمٌ وَ شَرَفٌ عَالٍ حِينَ عَنَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِذَلِكَ الْأَدْنَيْنَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ ص فَهَذِهِ وَاحِدَةٌ[2]

«فَقَالَتِ الْعُلَمَاءُ فَأَخْبِرْنَا هَلْ فَسَّرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ الِاصْطِفَاءَ فِي الْكِتَابِ»؛ خداوند متعال برگزیدن را توضیح و تفسیر فرموده؟

«فَقَالَ الرِّضَا ع فَسَّرَ الِاصْطِفَاءَ فِي الظَّاهِرِ وَ الْبَاطِنِ»؛ باطن قرآن که فراوان است و همه اش این مباحث است. اما خدای متعال در ظاهر هم بیان فرموده.**«فِي اثْنَيْ عَشَرَ مَوْطِناً وَ مَوْضِعاً»**؛ این مطلب در دوازده موضع به صورت ظاهر بیان شده است.

«فَأَوَّلُ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ وَ رَهْطَكَ الْمُخْلَصِينَ[3]»؛ البته در خیلی از نسخه‌ها «منهم» دارد؛ «و رهطک منهم المخلصین». دور هم نیست که در این نسخه‌ها «منهم» افتاده باشد. چون در نسخه‌های دیگر دارد. بحث مفصل ترش جای خودش. بعد حضرت فرمودند:

«هَكَذَا فِي قِرَاءَةِ أُبَيِّ بْنِ كَعْبٍ وَ هِيَ ثَابِتَةٌ فِي مُصْحَفِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ وَ هَذِهِ»؛ «هذه» یعنی کدام یکی؟ اصل آیه ای دنبال‌ه آن‌که حضرت تأکید کردند در مصحف ابن مسعود هست؟ عرف عام از «اقربین»، اقربیت نسبی می‌فهمد. ابولهب هم که جزء آن‌ها بود که آمد. اما «رهطک منهم المخلصین». لذا عرض من این است: این‌که حضرت فرمودند «هذه منزلة رفیعة» اشاره دارند به المخلصین. این منزلة عظیمه است که در مصحف ابن مسعود و قرائت ابی آمده است.

«هذه مَنْزِلَةٌ رَفِيعَةٌ وَ فَضْلٌ عَظِيمٌ وَ شَرَفٌ عَالٍ حِينَ عَنَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِذَلِكَ آلَ مُحَمَّدٍ ص فَهَذِهِ وَاحِدَةٌ»؛ این یکی از دوازده موضع بود. ملاحظه می‌کنید که این روایت در عیون اخبار الرضا و مواضع متعدد دیگری آمده است.

---

[1]الشعراء ۲۱۴

[2]عيون أخبار الرضا عليه السلام، ج۱، ص: ۲۳۱

[3]كتاب العين، ج۴، ص: ۱۹ ؛ الرَّطْ: عدد يجمع من ثلاثة إلى عشرة، و يقال: من سبعة إلى عشرة، و ما دون السبعة إلى الثلاثة: نفر. و تخفيف الرَّطْ أحسن من تثقيله.

بازبینی #2
ایجاد شده 19 مارس 2024 11:18:41 توسط ... .
به روزرسانی شده 11 مه 2024 13:27:29 توسط ... .